1848. No. 51.

LEEUWARDER COURANT.

DINGSDAG den 27 JUNIJ.

PROVINCIE VRIESLAND.

AANBESTEDING.

Op Donderdag den 29 Junij 1848, des voormiddags ten elf ure, of na afloop der aanbesteding van de *Woudvaart*, zal, op het *Stadshuis* te *Sneek*, onder nadere goedkeuring, bij inschrijving, op *gezegeld* papier en verder bij opbod, worden aanbesteed:

„Het uitdiepen van het Vaarwater de *Witte Brekken*, in de grietenij *Wijmbritseradeel*, strekkende van het einde der *Woudvaart* tot in de poel genaamd het *Oud Kerkhof*, over eene lengte van 2263 el."

Het Bestek, waarop deze aanbesteding geschiedt, zal *acht dagen* te voren ter lezing liggen aan het *Gouvernements-Locaal* te *Leeuwarden*; aan het *Stadshuis* te *Sneek*, en aan het *Grietenijhuis* van *Wijmbritseradeel*, benevens in de voornaamste Logementen of voor deze Provincie gebruikelijke leesplaatsen; terwijl voorts op den *derden* dag vóór de aanbesteding, de noodige aanwijzingen aan de gegadigden, door den op het werk aanwezigen Opzigter zullen worden gedaan, en inmiddels de nader verlangde inlichtingen te bekomen zijn, bij den Heer Hoofd-Ingenieur van den Waterstaat *A. C. Kros* en den heer Ingenieur *C. J. Bolten*, beide te *Leeuwarden*.

Leeuwarden, den 17 Junij 1848. *De Staatsraad, Gouverneur van Vriesland,* VAN SIJTZAMA.

DE STAATSRAAD, GOUVERNEUR van *Vriesland*,

Brengt bij deze, ter kennis van de belanghebbenden, dat op heden invorderbaar gesteld, en tot dat einde afgezonden zijn, de 4de suppletoire Patentkohieren over de dienst 1847/48 van de Gemeenten: *Sneek, IJlst, Oosterend, Wommels, Grouw, Roordahuizum, Warga, Rauwerd, Heeg, Oppenhuizen, Scharnegoutum, Woudsend, Bolsward, Balk, Koudum, Hindeloopen, Stavoren, Arum, Gaast, Makkum, Tjerkwerd, Witmarsum, Workum, Tjallebert, Langweer, Haske, Joure, Lemmer, Oosterzee, Heerenveen, Knijpe, Mildam, Sloten, Akkrum, Oldeboorn, Terhorne, Donkerbroek, Makkinga, Oosterwolde, Oldeberkoop, Beetsterzwaag, Duurswoude, Gorredijk, Langezwaag, Lippenhuizen, Ureterp, Boornbergum, Dragten, Rottevalle, Oudega, Blesdijke, Noordwolde, Oldetrijne* en *Wolvega;* alsmede het 5de suppletoire Patentkohier van de Gemeente *Sneek*, en dat men tegen verkeerde of te hooge aanslagen, welke in voormelde kohieren mogten bestaan, of worden verondersteld, zich, bij reclame, geadresseerd aan Heeren Gedeputeerde Staten dezer Provincie, zal kunnen voorzien, mits dezelve behoorlijk ingerigt, en met de vereischte bijlagen voorzien, binnen *drie* maanden na den dag van afkondiging der kohieren, zijn ingediend, des verkiezende bij den Controleur der Directe Belastingen, In- en uitgaande Regten en Accijnsen in de Divisie van Contrôle, waarin de aanslag is geschied.

Wordende de belanghebbenden verder gewaarschuwd, op dezen termijn van indiening wel te letten, aangezien zij bij overschrijding daarvan, door eigen schuld, zouden hebben veroorzaakt, dat op hunne reclames geen acht konde worden geslagen.

Leeuwarden, den 17 Junij 1848. *De Staatsraad, Gouverneur,* VAN SIJTZAMA.

De middelprijzen van de *in-* en *uitlandsche Tarwe* en *Rogge*, waarnaar de zetting van den prijs van het *Tarwe-*, *Rogge-* en *Zwitserschbrood* moet worden geregeld, zijn op de markt van Vrijdag den 23 Junij 1848, te *Leeuwarden*, geweest als volgt:

Van de *Tarwe* per mudde	*f* 9,08.
Van de *Rogge* per last, voor het *Roggebrood* . . .	- 152,00.
Van de *Rogge* per last, voor het *Zwitserschbrood* . .	- 152,00.

Leeuwarden, den 24 Junij 1848. *De Staatsraad, Gouverneur van Vriesland,* VAN SIJTZAMA.

POSEN, den 17 Junij.

De drukpers in het koningrijk Posen heeft eene zonderlinge verandering ondergaan; er schijnt ten aanzien der buitenlandsche aangelegenheden eene volkomene vrijheid van drukpers te heerschen, zoo uitvoerig deelen de dagbladen de berigten mede, die handelen over de verwikkelingen der volken, onderling en met hunne vorsten, en de redactien weten hier zeer gepaste aanmerkingen bij te maken. Ook behelzen zij dikwijls opgaven nopens bedoelingen des keizers, waaruit de Polen soms hoop scheppen. Volgens een berigt, in een brief van gravin *P.* te Warschau aan de gravin *D.* alhier, wordt gezegd, dat alle Polen, die wegens staatkundige vergrijpen in de citadel te Warschau gevangen zaten, op keizerlijk bevel in vrijheid zijn gesteld, en dat in dit bevel de verzekering is gegeven, dat de naar Siberie verbannen Polen ook genade erlangen, en in hun vaderland terugkeeren zullen. Wanneer ongelukkiglijk eenige ongeregeldheden te Berlijn voorvallen, of het ministerie in radicalen geest wordt veranderd, dan staat het Russische leger binnen acht dagen niet meer aan onze grenzen, maar voor Berlijn. Bij Nieszawa boven Thorn hebben de Russen eene schipbrug over de Weichsel geslagen. Heden morgen ten 5 ure is het 19de regiment infanterie, (zijnde een Poolsch corps), naar Glogau gemarcheerd, om van daar met den spoorweg naar Frankfort te vertrekken.

PARIJS, den 19 Junij.

Het voorstel van eene nieuwe Grondwet is heden aan de Nationale vergadering, bij monde van den rapporteur der commissie, daarmede belast, den heer *Armand Marrast*, onder de grootste stilte bekend gemaakt. De leest, waarop hetzelve is geschoeid, is dezelfde als die voor de Vereenigde Staten van Noord-Amerika. Behalve de verkiezing van een president en een vice-president door de gansche natie, bevat het voorstel tot hoofdpunten: de onverplaatsbaarheid van de regterlijke magt, aan welke het prov. bestuur zich zoo ongelukkig vergrepen heeft; de militaire plaatsvervanging is opgeheven; alle bedienaren van godsdiensten worden door den Staat bezoldigd; de publieke schuld wordt erkend, enz.

— De heer *Turk* heeft in de vergadering van heden voorgesteld, dat alle ontslagen galeiboeven, wier getal in Parijs tegenwoordig op 25,000 wordt berekend, mogten verwijderd worden. Het gevaarlijke en moeijelijk volbrengen van een dusdanig besluit heeft de noodzakelijkheid gevorderd, dat men dit voorstel aan eene rijpe overweging zal onderwerpen.

Van den 22sten.

Droevig blijft de toestand des lands, des te droeviger omdat niemand eigenlijk weet wat hij wil. De kreten: *leve Napoleon! leve de Keizer!* worden weder meer gehoord, en zulks is niet alleen te Parijs, maar ook in de departementen het geval. Het volk meent dat met den naam van *Napoleon* de grootheid van het Keizerrijk terug zal keeren. Wanneer men zich mengt onder de volkshoopen op de straten, hoort men daar het gevoelen dat in het bestuur geen eenheid, geene goede verstandhouding te brengen zal zijn, zoo lang *Louis Bonaparte* niet aan het hoofd der republiek staat; wanneer dan gezegd wordt dat *Napoleon* de eerste republiek vernietigd heeft en dat een tweede *Bonaparte* zulks andermaal zou kunnen doen, hoort men de aanmerking dat ieder oogenblik een oorlog kan uitbreken, dat Frankrijk met een *Bonaparte* onoverwinnelijk is, en dat, mogt die *Bonaparte* zich tot dwingeland willen verheffen, men niets te vreezen heeft, want alsdan jaagt men hem weg, zoo als de vorigen.

Gisteren avond waren de zamenscholingen op het plein van het stadhuis weder ongemeen talrijk; groote troepen werklieden kwamen zingende derwaarts en deden nu en dan het geroep van *leve de Keizer!* weêrgalmen. Men moest de mobile nationale garde en de linietroepen doen aanrukken om het volk, dat de gewapende magt met steenen begon te werpen, uiteen te drijven. De menigte werd van het plein naar de kaden en de nabij gelegen straten verjaagd. De burgers, die zich niet wilden verwijderen, werden door de troepen omsingeld en verscheiden hunner gearresteerd.

De ontbinding van het uitvoerend bewind en van het ministerie wordt als zeer nabij beschouwd. Vele volksvertegenwoordigers hielden dezen morgen eene vergadering, om te overwegen wie het bewind in dat geval zullen aanvaarden tot op de aanneming der constitutie. Den meesten bijval vond het voorstel, dat voor die tusschenregering de generaal *Cavaignac* zou worden benoemd tot president der republiek; de generaal *Changarnier* tot bevelhebber der nationale garde, en de heeren *Favre*, *Goudchaux*, *Bedeau*, *Billault*, *Vivien* en *Dufaure* tot ministers. — (*Zie verder onder Antwerpen*).

— De tijdingen uit Italie zijn eenigzins verward, maar zoo veel blijkt daaruit, dat de Oostenrijkers weder veld winnen, ten gevolge waarvan hier het gerucht loopt dat de Franschen de Italianen ter hulp zullen snellen. Sommige berigten maken zelfs gewag van een beslissenden strijd tusschen de Oostenrijkers en Piemontezen, waarbij het leger der Italiaansche Geallieerden teruggedreven, en de hertog van Savoije gevangen gemaakt zou zijn. Padua moet ook reeds in handen der Oostenrijkers zijn gevallen. De republiek Venetie bevindt zich in een beklagenswaardigen toestand en heeft een gezant herwaarts gezonden om hulp te verzoeken; haar kleine eskader is al wat tot hare verdediging kan dienen, daar de generaal *Pepé*, even als de generaal *Durando*, naar het gebied van den Kerkelijken Staat is teruggetrokken.

— Men heeft te Marseille gewigtige berigten uit Napels ontvangen, loopende tot den 13 dezer. Volgens dezelve zou de divisie *Nunziante*, door den Koning van Napels tegen de opstandelingen gezonden, bij Monteleone in eene hinderlaag gevallen en volkomen geslagen zijn. *Nunziante*, die zich bij de achterhoede bevond, nam de vlugt en verschanste zich met het overschot van zijne troepen in eene villa; doch voor de tweede keer overwonnen, werd hij gevangen genomen en als een geschenk aan de inwoners van Messina gezonden. Reggio is in vollen opstand, de troepen hebben de wijk genomen naar de kasteelen van Reggio en Scilla.

De Sicilianen zijn in Calabrie geland. Zes provincien zijn in vollen opstand, namelijk: de drie Calabrische, het Basilicaat en Bari en Lecce. Ook de Abruzzen zijn in opstand gekomen. De bekende *Romeo* en andere van zijne partij bevinden zich daar.

Zoodra de Koning deze gebeurtenissen vernomen had, heeft hij doen aanbieden: de constitutie van 1820; de teruggave van de forten aan de nationale garde, nadat die hersteld zal zijn, zoo als zij den 14 Mei bestond; de herstelling van de kamer der gedeputeerden.

FRANKFORT, den 21 Junij.

Van de Silesisch-Russische grenzen, wordt van den 18 Junij gemeld:

Het lijdt geen den minsten twijfel, dat in het koningrijk Polen, en wel nabij onze grenzen eene zeer aanmerkelijke russische troepenmagt wordt zamengetrokken. In de omstreken van Kalisch liggen de troepen reeds in zulken getale, dat 40 man en meer soms in ééne hoeve ingekwartierd zijn. In Kalisch zelf ligt een regiment finlandsche jagers, dat in geforceerde marschen van Finland naar Polen is opgemarcheerd, zonder dat zelfs aan de officieren van minderen rang, de plaats hunner bestemming bekend was. Ook thans weet nog niemand, welk doel met deze snelle en kollossale troepenbeweging beoogd wordt; echter heerscht onder de russische officieren geen twijfel over het spoedig uitbreken van een oorlog met Duitschland. Hiermede komt overeen de voor eenige dagen ontvangen orde, om de vesting Neisse terstond in staat van verdediging te stellen. De koninklijke regering te Oppeln moet in den loop van den zomer het noodige hout daartoe in de koninklijke bosschen laten vellen. Hieruit volgt, dat men ook te Berlijn schijnt begonnen te zijn, om de russische vredesverzekeringen te wantrouwen. Met bezorgdheid ziet men de toekomst te gemoet. Duitschland, verscheurd door de partijen, die, in plaats van eensgezindheid te stichten, onderling haat en tweedragt zaaijen; Pruisen en Oostenrijk bezig met de vaststelling hunner nieuwe staatsregeling, beheerscht door volk en leger; burgers en werklieden elkander wantrouwende en ophitsende; alle politieke hartstogten losgelaten, en ten deele ondergeschikt aan de persoonlijke ijdelheid en de eergierigheid van enkelen, zonder dat een dezer zoogenaamde volksmannen zich door uitstekenden geest of talenten onderscheidt; bovendien alle grenzen open en roofzieke naburen aan alle kanten. Het groote Duitschland heeft tot nog toe het onbeduidende Denemarken niet kunnen overmeesteren; men denke zich een oorlog met Rusland, wanneer 400,000 man de grenzen overschrijden.

ANTWERPEN, den 24 Junij.

Heden middag ten 12 ure brengt de telegraaf van Parijs de tijding van gewigtige gebeurtenissen die den dag van den 23sten gekenmerkt hebben. Het geweldigst oproer, hetwelk men na dat van den 24 Februarij, zelfs den dag van 15 Mei niet uitgezonderd, op de straten van Parijs gezien heeft, is dien dag uitgebarsten.

Van vroeg in den morgen tot des namiddags ten vijf ure heeft er een hevig gevecht plaats gehad tusschen de troepen, de nationale garde en het gepeupel. Het berigt spreekt van 4 à 500 dooden en gekwetsten. De post, die eerst onder beurstijd aankwam, bevestigde deze berigten, maar voegde er bij dat de rust des avonds weder was hersteld geworden. Intusschen verspreidde zich laat beurs de tijding dat *per duif* latere berigten uit Frankrijks hoofdstad waren aangebragt, en wel van des morgens 8 ure. Volgens die berigten was met het aanbreken van den dag het gevecht met nieuwe en ongekende woede uitgebroken, en Parijs leverde het tafereel van een verschrikkelijk bloedbad. Men zeide dat *Lamartine*, *Ledru-Rollin* en *Marie* hunne demissie gevraagd hadden, en dat de heeren *Thiers*, *Cavaignac* en *Marrast* in hunne plaats het bestuur hadden in handen genomen.

's GRAVENHAGE, den 20 Junij.

De in de zitting van de Tweede Kamer der Staten-Generaal van heden, ontvangen koninklijke boodschap, ten geleide van twaalf wets-ontwerpen tot herziening der Grondwet, vergezeld van memorien tot toelichting, verschillen van het ontwerp der commissie hoofdzakelijk in het volgende:

De *uitvoerende magt* wordt uitdrukkelijk aan den Koning opgedragen.

Het koloniaal muntstelsel wordt door de wet geregeld. Het slot der koloniale rekening wordt bekrachtigd door de wet.

Het minimum van den census van verkiesbaarheid voor de Eerste Kamer, is bepaald op *f* 500 (wordende dit cijfer bij het voorloopig kies-reglement, voor Vriesland op *f* 1200 vastgesteld). De leden der Eerste Kamer zitten negen jaren; de voorzitter wordt door Z. M. benoemd, zonder nominatie van de zijde der leden.

Dat men om leden der Tweede Kamer te kunnen kiezen *f* 20 tot *f* 160 in de directe belastingen zal moeten betalen in plaats van *f* 20 tot *f* 225, zoo als het ontwerp der commissie had bepaald.

Het ontwerp der commissie stelde krijgslieden beneden den rang van hoofdofficier niet benoembaar, het herziene ontwerp stelt krijgslieden wel benoembaar, doch gedurende den tijd der zitting in de Kamer op non activiteit.

Het ontwerp de commissie: benoeming der Provinciale Staten voor 3 jaren, van welken jaarlijks een derde aftreedt, gewijzigd ontwerp: zes, met aftreding van de helft om de 3 jaren.

Het gewijzigd ontwerp bevat het volgende toevoegsel tot art. 132 van het ontwerp der commissie: „om kiezer in eene gemeente te zijn, moet men de helft betalen der gevorderde belasting voor de kiezers van leden voor de Tweede Kamer."

De inschrijving voor de nationale militie geschiedt een jaar te voren (tegen onberaden huwelijken ter ontwijking van den dienstpligt). De dienstijd ter

tee zal korter zijn dan 5 jaren. De ligting van het loopende jaar kan 12 maanden worden bijeen gehouden, tot eerste oefening.

De heerlijke regten betreffende voordragt of aanstelling van personen tot openbare betrekkingen, zijn afgeschaft: de opheffing der overige heerlijke regten en de schadeloosstelling der eigenaren kunnen door de wet worden bepaald.

Bij het artikel van het ontwerp der commissie omtrent de openbare uitoefening van den Godsdienst, is in het gewijzigde gevoegd: »binnen gebouwen en besloten plaatsen.''

Art. 160 van het ontwerp der commissie, over de tractementen enz., wordt in het gewijzigd ontwerp niet gevonden, blijvende deze alzoo onbepaald verzekerd, volgens de vorige Grondwet.

Art. 162 van het ontwerp der commissie luidt nu als art. 9, aldus:

»De tusschenkomst der Regering wordt niet vereischt bij de briefwisseling met de hoofden der onderscheidene kerkgenootschappen, noch, behoudens verantwoordelijkheid volgens de wet, bij de afkondiging van kerkelijke voorschriften.''

Bij het ontwerp der commissie is ten opzigte van den Waterstaat nog gevoegd, dat de Provinciale Staten ook toezigt op die werken hebben binnen hunne provincie.

Het art. van het ontwerp der commissie omtrent de vrijheid van onderwijs luidde: het geven van onderwijs is vrij, behoudens het onderzoek naar de bekwaamheid des onderwijzers en het toezigt der overheid, beide door de wet te regelen; dat in het gewijzigde ontwerp luidt aldus:

»Het geven van onderwijs is vrij, behoudens het toezigt der overheid, en bovendien, voor zoover het middelbaar en lager onderwijs betreft, behoudens het onderzoek naar de bekwaamheid en zedelijkheid des onderwijzers; het een en ander door de wet te regelen.''

Deze wets-ontwerpen worden verzonden aan de afdeelingen, die vroeger de 27 ontwerpen hebben onderzocht.

Nog is er ontvangen eene koninklijke boodschap, ten geleide van een wetsontwerp tot afschaffing der straffen van geeseling en brandmerk. — Verzending aan de afdeelingen.

Wordt mededeeling gedaan van een zeer groot aantal ingekomen verzoekschriften, zoowel *voor* als *tegen* de meeste der hoofdbeginselen van het ontwerp der gewijzigde grondwet, dat door de staats-commissie in April jl. aan den Koning werd aangeboden.

De voorlezing dier lijst heeft ruim een half uur geduurd.

Al deze adressen worden aan de daartoe bestemde commissie gezonden, die daarop nader verslag zal doen.

— De koninklijke boodschap, waarbij de ontwerpen tot herziening der Grondwet aan de Staten-Generaal zijn toegezonden, luidt als volgt:

»Edel Mog. Heeren! De twaalf wets-ontwerpen, welke bij deze aan U. E. M. aangeboden worden, bevatten een volledig ontwerp van grondwets-herziening. Zij strekken ter vervanging van die ontwerpen, welke bij boodschap van den 8 Maart jl. aan U. E. M. werden toegezonden.

»In de memorien van toelichting, welke de nieuwe wets-ontwerpen vergezellen, zijn de gronden uiteengezet, waarop zij rusten. Ook worden in den aanhef van de memorie, behoorende bij het 1ste wets-ontwerp, de bijzonderheden aangetroffen, welke den algemeenen aard en de zamenstelling van deze ontwerpen doen kennen.

»Ik breng deze voorstellen bij U. E. M. ter overweging, met het oog niet slechts op onzen binnenlandschen toestand, maar ook op de gebeurtenissen, welke, in de meeste overige Staten van Europa, tot hervormingen in den maatschappelijken toestand hebben geleid. De voorzigtigheid gebiedt, om niet uit het oog te verliezen, wat eene algemeene behoefte voor de volken schijnt geworden te zijn, al is het, dat ons vaderland, Gode zij dank! nog vreemd gebleven is aan de geweldige bewegingen, welke andere Staten hebben geschokt.

»Ik vertrouw, dat de Grondwet, gewijzigd naar de voorstellen, welke door U. E. M. staan onderzocht te worden, aan de eischen van het tegenwoordig oogenblik zal beantwoorden, gelijk zij ruimte zal overlaten, om, bij gewijzigden loop van omstandigheden, ook hierop acht te slaan en onze maatschappelijke instellingen gaande weg te ontwikkelen en te verbeteren.

»Het is mij niet onbewust, dat over onderscheidene punten, van meer of minder gewigt, verschil van gevoelen kan bestaan, en werkelijk aanwezig is; maar in oogenblikken als het tegenwoordige vooral, is het de pligt van een ieder, om wederkeerig inschikkelijk te zijn, en van eigene denkwijze iets ten offer te brengen.

»Ik zelf, E. M. H.! heb Mij, bij de beoordeeling van de nu voorgestelde onderscheidene wijzigingen in de Grondwet, niet aan de beoefening van een' pligt onttrokken, welken ik, ter bevordering van eendragt, tot waarachtig heil van het vaderland, met aandrang op het harte druk.''

— Het wets-ontwerp tot afschaffing der straffen van geeseling en brandmerk, bevat het volgende éénig artikel.

»De straffen van geeseling en brandmerk zijn afgeschaft.

»Deze wet heeft verbindende kracht op den derden dag na dien der uitgifte van het *Staatsblad*, waarin zij is geplaatst.''

Van den 23sten.

In de zitting van de Tweede Kamer der Staten-Generaal van heden zijn ingekomen twee Koninklijke boodschappen ten geleide van twee wets-ontwerpen met daarbij behoorende memorien van toelichting, strekkende, het eerste tot het verleenen van eene buitengewone geldelijke bijdrage aan de Maatschappij van Weldadigheid, het tweede tot niet vervulling van eenige vacaturen in de provinciale geregtshoven. — Voorts is ingekomen eene missive van den tijdelijken Minister van Binnenlandsche zaken ten geleide van eene rekening omtrent het bijzonder fonds voor de Maatschappij van Weldadigheid, welke stukken naar eene commissie zijn verzonden, bestaande uit de heeren: *Gouverneur*, *Nedermeijer van Rosenthal*, *Verweij Mejan*, *van Naamen* en *van Pankuijs*. — Vervolgens is ingekomen eene missive van den tijdelijken Minister van Oorlog, betreffende de intrekking van het ontwerp van wet wegens het niet ontslaan der miliciens van de ligting van 1843. — Eindelijk zijn een aantal verzoekschriften ingekomen, welke naar de commissie *ad hoc* zijn verzonden.

Op voorstel van den Heer *Nap*, voorzitter der commissie voor de verzoekschriften, is, uit aanmerking van de buitengewone omstandigheden en van het groot aantal ingekomen verzoekschriften betrekkelijk de grondwets-herziening, hetwelk nu reeds tot 900 geklommen is, de gewone commissie met een getal van vier buitengewone leden vermeerderd, en zijn daartoe door den Voorzitter benoemd de heeren: *Hoffman*, *van Heemstra*, *Alewijn* en *van Haersolte*; onder dit cijfer komen de volgende voor uit de provincie Vriesland:

Een adres van *J. Meines* en andere landeigenaren in de grietenij Hemelumer Oldephaert en Noordwolde, houdende aanprijzing van het beginsel van regtstreeksche verkiezingen, bedenkingen tegen het behoud der Eerste Kamer en vóór het jaarlijks regelen van het inkomen der kroon, alsmede verzoek tot afschaffing der grietenij-besturen:

een gelijkluidend adres van *L. Tichelaar* en andere landeigenaren in de grietenij Barradeel;

een gelijkluidend adres van Mr. *J. van der Veen* te Grouw en *Waubert de Puiseau*;

een gelijkluidend adres van *H. Klugkist Hesse* te Kollum, en andere landeigenaren enz;

een gelijkluidend adres van Mr. *A. Eldering Ferf* te Bergum, en andere landeigenaren;

een gelijkluidend adres van *C. Oneides* en andere ingezetenen van Wonseradeel;

een gelijkluidend adres van *J. E. van der Meulen* en andere ingezetenen van Dragten;

een gelijkluidend adres van *T. J. Taekema* en andere ingezetenen van Opsterland;

een gelijkluidend adres van *J. S. Sevenster* en andere landeigenaars in Menaldumadeel;

een adres van Mr. *S. A. Verweij* en andere ingezetenen van Sneek, van soortgelijke strekking;

een adres van *A. P. Bloemen* en andere ingezetenen van Sneek, houdende, onder betuiging van gehechtheid aan den monarchalen regeringsvorm en het Huis van Oranje, adhæsie aan de verklaring des Ministers van Justitie van 13 Mei jl.;

een gelijkluidend adres van *T. P. Jorna* en andere ingezetenen van Harlingen;

een ades van *C. Binkes* en andere ingezetenen van Bolsward, houdende bezwaren tegen de bepalingen in het ontwerp van Grondwet der Staats-Commissie, omtrent het regt van vereeniging, de godsdienst en het onderwijs;

een adres van den kerkeraad en leden der Nederduitsche hervormde gemeente te Leeuwarden, houdende bezwaren tegen de bepalingen die in het ontwerp van Grondwet der Staats-Commissie, omtrent de godsdienst en het onderwijs ingekomen;

een adres van *H. C. Wouda* en andere ingezetenen van Sneek, van gelijke strekking;

een adres van *J. Bokma* en andere ingezetenen van Idsegahuizen, Piaam enz., als voren;

een adres van *G. B. Kits van Heijningen* en andere ingezetenen van Akkrum, als voren;

een adres van *J. Lamminga* en andere ingezetenen van Makkum, bedenkingen mededeelende tegen de strekking van het ontwerp van Grondwet, met name ook wat de bepalingen wegens de godsdienst en het onderwijs betreft;

een gelijkluidend adres van *W. Verwerda* en andere ingezetenen van Oppenhuizen;

een gelijkluidend adres van *J. G. Kruizinga* en andere hervormde ingezetenen van Makkum;

een adres van *H. Bosma* en andere onderwijzers in het vierde Schooldistrict, tot instandhouding der hoofdbeginselen van de schoolwet van 3 April 1806 bij de Grondwets-herziening;

een adres van jhr. *Lijcklama à Nijeholt*, van Steenwijkerwoud, houdende beschouwingen over de wenschelijkheid om bij de Grondwets-herziening de Koninklijke magt niet in te korten; voorts tegen regtstreeksche verkiezingen; voor de vermindering der provincien enz.

Vervolgens heeft de tijdelijke Minister van Finantien het woord opgevat en het volgende gezegd:

»EDEL MOGENDE HEEREN!

Onder de hervormingen, waaraan een groot deel der natie geenszins het minste gewigt hecht, behoort vooral eene herziening van ons belastingstelsel, bepaaldelijk met opzigt tot die belastingen, welke zwaar op de eerste levensbehoeften drukken.

Bij de uitzigten die daaromtrent reeds vroeger waren geopend, zal het dus welligt hier en daar verwondering baren, dat niet terstond op het oogenblik waarop uwe vergadering hare werkzaamheden hervat, een ontwerp van wet tot aanvankelijke verwezenlijking van den wensch naar die herziening aan Uwer Edel Mogendens beraadslagingen wordt onderworpen.

Ik acht mij verpligt, om alle verkeerde gevolgtrekkingen te voorkomen, een woord tot opheldering van die omstandigheid in het midden te brengen.

Toen het Zijne Majesteit behaagde, nu even veertien dagen geleden, mij de zoo gewigtige betrekking toe te vertrouwen, welke ik thans bekleed, was het natuurlijk mijne allereerste zorg onderzoek te doen naar deze aangelegenheid.

Door den staats-ambtenaar, die den 25 Maart het beheer van het ministerie van Finantien tijdelijk had aanvaard, was een ontwerp van wet in gereedheid gebragt, strekkende om voorloopig eenige wijziging in de accijnsen, op het gemaal en geslacht te brengen en tevens om te voorzien in het tekort, dat daardoor onmisbaar in de inkomsten van den Staat zoude ontstaan.

Met het eerste gedeelte van dat ontwerp, dat het voorloopig bewijs in zich sluit van het opregt verlangen der Regering om eene verdere herziening van ons stelsel van belasting voor te bereiden, heb ik mij gereedelijk kunnen vereenigen. Niet alzoo met het tweede gedeelte.

Naar mijne overtuiging is het dringend noodzakelijk, wanneer de omstandigheden vorderen dat men een gedeelte van ons finantieel gebouw afbreke, met de meeste naauwgezetheid voor den weder-opbouw te zorgen, ten einde het crediet van den Staat geen enkel oogenblik in de waagschaal te stellen.

Niet minder vast staat bij mij de overtuiging dat men, om in het finantiële duurzaam goed te stichten, nimmer de toekomst aan den nood van het oogenblik moet opofferen. Afwijking van dat heilzaam beginsel heeft voor Nederland reeds te veel wrange vruchten gedragen.

Naar deze beginselen en met het oog op de bestaande en nog te voorziene behoefte der schatkist, konde ik mij geenszins vereenigen met het tweede gedeelte van het ontwerp dat door graaf *Schimmelpenninck* was opgemaakt; een ontwerp waarvan ik de verdediging niet op mij durfde nemen.

Van daar de noodzakelijkheid om een ander ontwerp te vormen, omtrent welks grondslagen mijne ambtgenooten geheel eenstemmig met mij denken en dat dan ook, zoo ik hoop, binnen zeer korten tijd aan de deliberatien van U Edel Mogenden zal kunnen onderworpen worden.

Het zijn dus slechts weinige dagen uitstel, die de Regering vragen moet.

De korte tijd die mij gegeven was sedert de aanvaarding van het departement van Finantien zal genoegzaam tot verontschuldiging van dat uitstel strekken.

— Men verneemt, dat de tijdelijke minister van binnenlandsche zaken, aan alle provinciale geneeskundige commissien van dit rijk aangeschreven heeft, om hem eene opgave te zenden van de bij hun in de laatste 20 jaren respectivelijk gedane examina. Deze maatregel staat in verband met het plan, om een staats-examen voor de geneeskundigen voor te bereiden.

LEMMER, den 22 Junij.

Gisteren had alhier de aangekondigde wedstrijd van Veerschepen en Boeijers op Zee plaats. Dertien vaartuigen dongen naar de daartoe uitgeloofden Prijs en Premie. Na tweemalen den bepaalden afstand in circa 4 uren te hebben afgelegd, werd door *Wietze Oenes van der Meer*, van Ureterp, met deszelfs schip *de Koopman*, de Prijs behaald, terwijl de Premie te beurt viel aan den heer *H. Tophiele*, van Kampen, eigenaar van de boeijer *Diana*.

Op nieuw mogt deze plaats het bewijs leveren dat dezelve bij uitstek gunstig gelegen is tot het daarstellen en uitvoeren van dergelijke volksvermaken, welke meer en meer in Nederland bijval vinden; het schoonste weder begunstigde dit zoo regt nationaal feest, alles liep in de beste orde af en algemeen werd de wensch geuit om jaarlijks te herhalen en uit te breiden, datgene wat strekt tot aanmoediging van scheepvaart en bevordering van onderling genoegen.

OLDEBOORN, den 24 Junij.

Heden had alhier de aangekondigde Harddraverij plaats om een fraaijen prijs, bestaande in een Zilveren Tabakspot en Komfoor. Van de 12 paarden, die naar dien prijs dongen, werd dezelve behaald door den 6jarigen ruin van den Heer *Wouter P. van der Meulen* te Akkrum, bereden door *Watze Bonnes Hijlkema*. Het schoone getal paarden, welke deze nog slechts weinige jaren gehouden draverij bezoeken, maken dezelve tot een waar vermaak voor de liefhebbers van het edele paardenras.

LEEUWARDEN, den 26 Junij.

Bij Koninklijk besluit van den 20 Junij 1848, no. 119, is aan den Heer Mr. *C. Sleeswijk Vening* op zijn verzoek een eervol ontslag verleend als rijks-advocaat in de provincie Vriesland; terwijl bij hetzelfde besluit tot rijks-advocaat in de provincie Vriesland is benoemd de Heer Mr. *J. W. Tromp*, advocaat en regter-plaatsvervanger bij de arrondissements-regtbank te Leeuwarden.

— De dag van gisteren was voor de Nederduitsche Hervormde Gemeente alhier ter stede een aandoenlijken dag. Hare beide oudste Leeraren, DD. *L. Valk* en *Ph. Silvergieter Hoogstad*, van Z. M. op hun verzoek, het emeritaat hebbende verkregen, legden op denzelfden dag hun dienstwerk in de Gemeente neder. De eerste was gedurende 46 jaren, en daarvan sedert 1819 hier ter stede en de tweede 49 jaren, waarvan sedert 1825 alhier in de bediening werkzaam.

— Ll. Donderdag werd alhier gehouden de eerste algemeene vergadering van de afdeeling Vriesland, van het Nederlandsche Zendelinggenootschap. Behalve Afgevaardigden uit de onder-afdeelingen, gaven ook vele leden uit verschillende oorden der provincie door hunne tegenwoordigheid blijk van hunne belangstelling. De vergadering werd in de Groote Kerk plegtig geopend door den Wel Eerw. Heer *D. A. de Groot*, Predikant te Sneek en Secretaris der afdeeling, met eene belangwekkende rede, die weder getuigde van ZEw. Evangelischen zin en heiligen ijver, ook voor de Zendelings zaak. Tot grondslag legde hij het woord des Heeren: *Gaat henen in de geheele wereld, predikt het Evangelie allen creaturen.* Marc. 16: 15. Terwijl hij den veelbeteekenden zin van dezen last des Heeren ontvouwde, de hooge belangrijkheid in het licht stelde, en aanwees, hoe ver aan denzelven voldaan was, bouwde hij daarop dringende opwekking om allen, ieder in zijn' kring, ieder naar zijn vermogen, maar ook gezamenlijk in éénen geest, met vereende kracht werkzaam te zijn, opdat na den wil des Heeren het Evangelie allen verkondigd worde, en het over de geheele aarde meer zij ééne kudde onder éénen Herder.

Na zoo plegtig geopend te zijn, werd de vergadering onder de leiding van den President der Afdeeling, den Wel Eerw. Heer *J. P. van Harencarspel*, voortgezet in het Heeren Logement alhier. Zoo uit de verslagen van de onderafdeelingen, als uit het algemeen verslag van den Secretaris en de rekening van den Penningmeester bleek, dat de afdeeling op 70 plaatsen ruim 200 leden telt en ruim *f* 2000 bijdraagt. Ofschoon men zich algemeen verblijde in de aan-

... belangstelling, werd evenzeer algemeen gevoeld, dat er meer kan en moet gedaan worden. Tevens werd het zeer betreurd, dat in hetzelfde jaar, waarin het Nederlandsch Zendelinggenootschap het feest van zijn 50jarig bestaan mogt vieren, de Doopsgezinde broeders gemeend hebben een afzonderlijk genootschap te moeten oprigten, terwijl ook van eene andere zijde, in het Hervormde Kerkgenootschap, zich tegenstand geopenbaard heeft. Door onderscheidene leden werden voorstellingen gedaan tot verlevendiging van de belangstelling. Ook de Heeren *C. H. van Herwerden*, Predikant te Groningen, *W. H. Suringar*, te Amsterdam en *A. H. Akersloot*, Predikant te Drunen, die de vergadering met hunne tegenwoordigheid vereerden, gaven belangrijke opmerkingen en mededeelingen.

Tot afgevaardigden naar de buitengewone vergadering te Rotterdam zijn benoemd uit de onderafdeeling Leeuwarden, de Wel Eerw. heer *M. van Staveren*, Predikant alhier en uit de onder-afdeeling Sneek, de Wel Eerw. Heer *D. A. Escher*, Predikant te Bozum. Tevens werd besloten, dat de volgende algemeene vergadering gehouden zal worden te Sneek. De Heer *J. P. van Harencarspel* nam op zich dezelve door eene kerkelijke rede te openen.

Nadat de president de vergadering met hartelijke dankzegging aan God gesloten had, scheidde zij, met verhoogden ijver voor de zendelings-zaak bezield.

— Het van regeringswege bij de Tweede Kamer der Staten-Generaal ingekomene wetsontwerp wegens het niet vervullen van vacatures in de provinciale geregtshoven, is van den navolgenden inhoud:

»Art. 1. Bestaande en komende vacaturen van leden en ambtenaren van het openbaar ministerie in de provinciale geregtshoven, zullen niet worden vervuld, dan ingeval de dienst der justitie het noodzakelijk vordert.

»Op dezen voet kan in elk geregtshof het aantal leden met *twee*, en dat der ambtenaren van het openbaar ministerie met *één* worden verminderd.

Art. 2. Met wijziging van het 1ste lid van art. 71 der wet op de regterlijke organisatie en het beleid der justitie, en van art. 125, het 2de lid van art. 239, het 2de lid van art. 265 en het 2de lid van art. 266 van het Wetboek van Strafvordering, worden de provinciale geregtshoven bij de behandeling van strafzaken in instructie uit *drie* en bij de behandeling dier zaken ter teregtzitting uit *vier* raadsheeren zamengesteld.

»Zij spreken geene veroordeeling uit dan met meerderheid van stemmen."

— Er zijn berigten uit Batavia ontvangen tot 26 April. De expeditie tegen Bali was uitgesteld, om dat de Gouverneur-Generaal eerst antwoord wilde wachten op de proclamatien aan de Vorsten van dat eiland gezonden, waarin wordt aangedrongen op de betaling der vroegere oorlogskosten, de slechting van alle forten en de uitlevering van den vorst *Custie Dijlantuk*. Het is te verwachten dat hieraan wel niet zal voldaan worden, en dat de Gouverneur niets dan met geweld zal verkrijgen.

Leeuwarden, den 23 Junij.

Uit het vroeger gemaakte twaalftal van Predikanten, heeft de breede Kerkeraad der Nederduitsche Hervormde Gemeente alhier, op heden het navolgend zes- en drietal gekozen. *Zestal:* DD. *R. Bennink Janssonius*, Th. D. te Arnhem; *J. Broedelet*, te Gouda; *T. Modderman Az.*, Th. D. te Oudkerk; *J. F. Blaauw*, te Renswoude; *G. R. Erdbrink*, te Zutphen; *C. S. Adama van Scheltema*, te Hoorn. — *Drietal: R. Bennink Janssonius*, Th. D. te Arnhem; *T. Modderman Az.*, Th. D. te Oudkerk, en *J. Broedelet*, te Gouda.

Uit het bevorens gemaakte drietal is tot predikant bij de Waalsche Gemeente te Delft beroepen, ds. *V. H. Guye*, predikant te Maastricht.

MENGELWERK.

Slotsommen der Weêrkundige Waarnemingen

GEDURENDE HET JAAR 1847.

Medegedeeld door J. J. BRUINSMA, te Leeuwarden. (*)

Barometer. De gemiddelde Barometerstand van het geheele jaar, berekend over alle waarnemingen bedroeg 760,61mm, welke stand iets lager was, dan in de jaren 1842 en 1840. In de andere jaren van 1838 tot 1847 was deze stand telkens lager en het verschil bedroeg nagenoeg 1 à 1,5mm.

De hoogste gemiddelde der maandelijksche standen was de maand Julij en bedroeg 763,49mm, de laagste in de maand April 755,40mm.

De absoluut hoogste, voor het geheele jaar, nam men waar op den 9den Januarij en bedroeg 775,67mm, welke stand overeenkomt met die van het jaar 1841.

De absoluut laagste stand viel voor op den 7den December, en bedroeg 726,46mm, zijnde nagenoeg 2mm hooger dan in het jaar 1843; in de andere jaren van 1838 tot 1847 was deze stand telkens hooger.

Thermometer. De middelbare temperatuur gedurende het geheele jaar, van alle waarnemingen bedroeg, 48°7, hetwelk eenigzins hooger is dan in 1844—1845 en lager dan in de overige jaren van 1838 tot 1847.

De warmste maanden waren Junij, 61°3, Augustus 66°8 en Julij 67°9.

De koudste maanden waren, December 33°7, Februarij 33°,6 en Januarij 28°4.

De hoogste warmtegraad van het geheele jaar, werd waargenomen op den 17den Augustus en bedroeg 86°.

De laagste temperatuur, op den 22sten Januarij 11°.

Het aantal dagen waarop het meer of min heeft gevroren, de Zomernachtvorsten daaronder gerekend, bedroeg 74 't welk meer is dan in het jaar 1846.

Windstreek. De hoofdwindstreek was Z. Westelijk en veel meer Z. West dan N. West, de wind woei nog al dikwijls uit het Noorden en daarentegen minder uit het Zuiden.

Waterachtige en vurige Verhevelingen. De Heidebrand of Veendamp nam men ten minsten 12 dagen waar: en niet alleen in het laatst van Mei en in het begin van Junij, maar ook in de maand Augustus; zware mist, Zeedamp enz., zijn er voor zoo verre ons bekend, niet waargenomen.

De hoeveelheid gevallen *Regen* en *Sneeuwwater* is gedurende het jaar 1847 niet geregeld opgeteekend, aangezien de Regenmeter eenigen tijd onbruikbaar is geweest.

Boezemwaterstand. De stand van het Boezem of Binnenwater was gemiddeld over het geheele jaar slechts 26,86 Ned. duimen.

De hoogste gemiddelde standen vielen voor in de maanden December 42.64 Ned. dm., en Februarij 43,64 Ned. dm.

De laagste gemiddelde standen in de maanden September 4,47 Ned. dm., en October 8,87 Ned. dm.

De absoluut hoogste stand was den 17 Februarij en 11 December † 0,58 Ned. duimen.

De aboluut laagste, was den 9den April — 0.20 Ned. dm.

Behalve bovenstaande slotsommen, acht ik ten slotte het niet onbelangrijk mijne berekende resultaten mede te deelen wegens mijne waarnemingen gedurende de jongstverloopene tien jaren.

Barometer. De gemiddelde stand over bovengemeld tijdsverloop bedroeg 759,59mm, de gemiddelde stand van den Barometer was gevolgelijk in de jaren 1838, 39, 41, 44, 45 en 46 te laag, en in de jaren 1840, 42, 43 en 47 te hoog. De grootste verschillen vielen voor in het jaar 1842 = 761,84mm en in het jaar 1838 = 758,66mm.

De hoogste stand die het kwik bereikte was in het jaar 1840 = 782,20mm, de laagste echter in het jaar 1843 = 724,31mm; als gemiddelde stand van alle jaren is berekend 776,91mm als maximum en 730,94mm, als minimum.

Thermometer. De middelbare temperatuur is over de tien jaren = 49°6, hieruit volgt bij vergelijking, dat in de jaren 1838, 40, 44, 45 en 47, de gemiddelde warmtegraad eenigzins te gering was, en in de jaren 1839, 42 en 46 te hoog, terwijl in 1841 en 43 de juiste middelbare temperatuur is waargenomen.

De laagste middelbare temperatuur was in 1844 47°6.

De hoogste » » » in 1846 52°17.

De absoluut hoogste stand van het kwik viel voor in het jaar 1846 en bedroeg † 90°, de absoluut laagste in 1838 zijnde — 3°5.

De gemiddelde der absoluut hoogste standen was 84°5, en der laagste † 12°6.

(*) Wegens plaatsgebrek kan het aan ons ingezonden overzigt van de weêrsgesteldheid gedurende het jaar 1847, niet geplaatst worden, waarom wij daar van slechts de slotsommen zullen mededeelen. Red.

BAROMETER à 0.°C.

Gemiddelde Stand.

Maanden.	Voormidd. 8 uur.	Namidd. 2 uur.	Avonds 8 uur.	Geheele maand.	Hoogste stand.	Laagste stand.
Januarij	761,84mm	761,96mm	761,52mm	761,77mm	775,67mm	739,90mm
Februarij	57,95	57,87	58,02	57,94	71,37	42,83
Maart	62,39	62,01	62,36	62,25	73,40	46,54
April	55,40	55,02	55,28	55,23	63,88	40,59
Mei	60,25	60,65	60,71	60,54	73,74	52,71
Junij	60,54	60,64	60,41	60,53	73,54	52,47
Julij	63,49	63,43	63,37	63,43	68,93	57,92
Augustus	61,79	61,90	61,88	61,86	69,13	50,89
September	59,44	59,65	59,45	59,52	71,87	42,19
October	61,80	61,42	61,43	61,55	72,89	48,78
November	62,71	62,47	62,26	62,48	71,52	43,11
December	60,11	60,35	60,25	60,24	69,92	26,46

Voormiddag 8 uur 760,64mm. 's Avonds 8 uur 760,58mm.
Namiddag 2 uur 760,61mm. Gedurende het geheele jaar 760,61mm.
Hoogste stand den 9den Januarij, voormiddag 8 uur 775,67mm.
Laagste stand den 7den December, 's avonds 8 uur 726,46mm.
De *Barometer* is 2,85 Ned. el boven Zomerpeil verheven.

THERMOMETER Fahr.

Middelbare Temperatuur.

Maanden.	Voormidd. 8 uur.	Namidd. 2 uur.	Avonds 8 uur.	Geheele maand.	Hoogste stand.	Laagste stand.
Januarij	26°,8	30°,8	27°,7	28°,4	42°	11°
Februarij	32°,3	36°,5	31°,9	33°,6	46°	20°
Maart	37°,6	45°,3	37°,6	40°,2	58°	22°
April	42°,6	48°,1	41°,7	44°,1	56°	35°
Mei	58°,2	63°,0	56°,8	59°,3	82°	46°
Junij	60°,0	63°,6	60°,2	61°,3	75°	50°
Julij	66°,4	71°,0	66°,4	67°,9	82°	54°
Augustus	65°,1	71°,5	63°,9	66°,8	86°	58°
September	54°,0	58°,0	52°,9	54°,9	64°	47°
October	47°,4	54°,1	47°,6	49°,7	60°	38°
November	42°,7	48°,1	44°,3	45°,0	58°	34°
December	32°,2	35°,7	33°,1	33°,7	52°	16°

Voormidd. 8 uur 47°,1 Avonds 8 uur 47°,0
Namidd. 2 uur 52°,1 Gedurende het geheele jaar 48°,7
Hoogste stand den 17 Augustus namidd. 2 uur 86°.
Laagste stand den 22 Januarij voormidd. 8 uur 11°.
De *Thermometer* is 2,40 Ned. ellen boven het Zomerpeil verheven.

GEMIDDELDE TEMPERATUUR

van de Winter en Zomermaanden gedurende de jaren 1838 tot en met 1847.

Maanden.	1838	1839	1840	1841	1842	1843	1844	1845	1846	1847
Januarij	22°,6	34°,5	36°,7	32°,4	30°,3	36°,8	34°,7	33°,9	38°,9	28°,4
Februarij	30°,8	36°,2	37°,0	29°,4	37°,6	36°,5	33°,2	27°,5	42°,7	33°,6
December	35°,6	37°,5	27°,8	40°,5	40°,2	42°,8	25°,7	38°,8	29°,2	33°,7
Gemiddeld	29°,7	36°,1	33°,8	34°,1	36°,0	38°,7	31/,2	33°,4	36°,9	31°,9
Junij	63°,0	61°,8	61°,4	61°,7	63·,3	59°,2	60°,6	65°,7	68°,2	61°,3
Julij	66°,6	68°,4	61°,9	60°,4	64°·4	62°,7	60°,8	65°,5	68°,2	67°,9
Augustus	62°,8	62°,4	65°,1	59°,1	74°,1	66 ,0	59°,0	61°,2	71°,3	66°,8
Gemiddeld	64°,1	64°,2	62°,8	60°,4	67°,3	62°,6	60°,1	64°,1	69°,2	65°,3
Gemid. der 6 maanden	46°,9	50°,1	48°,3	47°,2	51°,6	50°,6	45°,6	48°,7	53°,0	48°,6

(*Het slot in een volgend nummer.*)

Nederlandsche Handel-Maatschappij.

De Directie maakt, in gevolge het 94ste der artikelen van Overeenkomst, bekend, dat door den Raad in deszelfs zitting van heden, in overeenstemming met de bepalingen van het 92ste en 9de der evengenoemde artikelen is besloten tot de uitkeering van een *dividend* over het Boekjaar 1847, ten bedrage van *dertig Gulden* over *elk aandeel* groot *f* 1000, staande *op naam*, en verwittigt dien ten gevolge de houders van *Aandeelen op naam*, dat, overeenkomstig den inhoud der bij die aandeelen afgegevene, nieuwe dividend bewijzen tot de betaling, tegen intrekking van het dertiende derzelve, zal worden gevaceerd bij de *Nederlandsche Bank* te *Amsterdam*, en wel te beginnen met den *eersten Augustus* 1848.

Amsterdam, den 16 Junij 1848.
VAN DER OUDERMEULEN, *Pr.*
GOUDSWAARD, *D. f. S.*

Nederlandsche Handel-Maatschappij.

De Directie brengt ter kennisse van de stemgeregtigde Deelhebbers, dat, ingevolge het 91ste der Artikelen van Overeenkomst, de in de Vergadering van Commissarissen goedgekeurde *Balans* over het *Drie en Twintigste Boekjaar*, geeindigd met ultimo December 1847, voor hen ter visie zal liggen van den 26 *Junij* tot en met den 8 *Julij* 1848,
ter *Secretarie* van de Directie te *Amsterdam*,
bij de *Agenten* der Maatschappij te *Rotterdam*,
Middelburg
en *Dordrecht*, —
aan het Locaal der *Kamer van Koophandel en Fabrijken* te *Leijden* en op het *Raadhuis* der stad *'s Gravenhage*.

Amsterdam, den 22 Junij 1848.
VAN DER OUDERMEULEN, *Pr.*
GOUDSWAARD, *D. f. S.*

⁂ Getrouwd:
Finsterwold, den 15 Junij 1848.
L. E. BOUWMAN, *van Drogeham*, en
M. E. MOLEMA, *van Finsterwold.*

⁂ Getrouwd te Dockum, den 22 Junij 1848:
G. E. BECKER, en
H. FLIERL.

⁂ Getrouwd:
Harlingen, den 22 Junij 1848.
T. J. TEVES, met
T. VAN DER HEIDE.

⁂ Getrouwd te Joure, den 25 Junij 1848:
H. J. VAN DER MEULEN, *van Dragten*, en
A. O. BRUNINGS.

⁂ Te Makasser is op den 21 Januarij 1848 van eenen Zoon bevallen, LOUISA CORNELIA TEN SIETHOFF, geliefde Echtgenoot van
MR. J. DE WAL Hz.

⁂ Heden beviel zeer voorspoedig van eene Dochter, J. VAN DER WERFF, geliefde Echtgenoot van
Dockum, den 22 Junij 1848.
J. VAN DOUWEN.

⁂ Heden beviel ontijdig van eene doode Dochter, JOHANNA THEODORA VAN DER LITH, Echtgenoot van
Harlingen, den 22 Junij 1848.
S. BERNELOT MOENS.
Eenige kennisgeving.

⁂ Heden beviel van eene Dochter T. DE VISSER, geliefde Eehtgenoote van
Noordwolde, den 22 Junij 1848.
L. VAN WEETERINGEN.
Eenige kennisgeving.

⁂ Heden verloste zeer voorspoedig van eene welgeschapene Dochter, J. S. KOK, geliefde Echtgenoote van
Workum, den 23 Junij 1848.
J. C. MANN, *Notaris.*

⁂ Mijne geliefde Echtgenoote MARIA JOHANNA VAN DER VLIET, beviel heden van eene Dochter.
Harlingen, den 24 Junij 1848.
J. FOEKENS.
Algemeene kennisgeving.

⁂ Heden overleed alhier, in den ouderdom van ruim 18 jaren, jonkheer MENNO COEHOORN VAN SMINIA, veel geliefde oudste Zoon van
Bergum, den 18 Junij 1848.
H. B. v. SMINIA, en
W. COEHOORN v. SCHELTINGA.
Eenige kennisgeving.

⁂ Heden overleed ons Zoontje, dat ons den 16 Mei jongstleden werd geboren.
Baard, den 24 Junij 1848.
L. BOERSMA.
G. J. BOERSMA, geb. NIEUWVEEN.
Eenige kennisgeving.

*** Op den 8 Maart 1848, overleed aan boord van het Barkschip *Lucipara's*, na een vijf en twintig jarig verblijf in de O.-Indië, op zijn verlofreis naar het vaderland voor herstel van gezondheid, mijn dierbare Echtgenoot, de Heer JOHANNES SEIJDEL KOON, gewezen Algemeen Ontvanger van *Sourabaija*, in den ouderdom van ruim 54 jaren, waarvan ik bijna 24 jaren met hem in eenen hoogst gelukkigen echt mogt vereenigd zijn; hoe smartelijk mij de slag treft zal ieder kunnen beseffen, die den overledene van nabij gekend heeft.

M. C. A. JANSSEN, Wed. J. SEIJDEL KOON.

Vrienden en Bekenden gelieven deze kennisgeving als bijzonder aan hun gewigt te beschouwen.

*** Heden overleed zeer onverwacht, aan de gevolgen eener beroerte, mijn geliefde Echtgenoot PETRUS JOSEPH RINKES, in den ouderdom van 58 jaren en 5 maanden.

Workum, den 17 Junij 1848.

Wed. P. J. RINKES, geb. STESKENS.
Mede uit naam mijner Kinderen en Behuwdkinderen.

*** Heden namiddag overleed in den ouderdom van ruim 67 jaren, onze hartelijk geliefde Moeder REINSJE GEERLOFS WESTERKAMP, Wed. van den Heer JAN WILLEMS VAN RIESEN, in leven Oud Ontvanger van 's Rijks belastingen alhier.

Wolvega, den 19 Junij 1848.

W. VAN RIESEN,
Uit aller naam.

*** Heden overleed, aan de gevolgen van het rhumatisme, onze geliefde Dochter ANTJE, in den ouderdom van ruim 20 jaren. Beminnelijk en opbeurend van aard, zoo als zij was, verliezen wij in haar eene troosteres in den zorgvollen ouderdom.

M. STEERINGA.
S. FOGTELOO.

Dockum, den 20 Junij 1848.

*** Tot innige droefheid van mij, mijne Kinderen en Nabestaanden, overleed heden namiddag een ure, na eene hevige ongesteldheid van eenige dagen, mijn geliefde oudste Zoon HIDDE, in den nog jeugdigen ouderdom van 34 jaren en ruim 6 maanden.

Hindeloopen, den 20 Junij 1848.

P. H. SIKKES.

Eenige kennisgeving.

*** Heden middag omstreeks twee ure, overleed na eene hevige ongesteldheid van slechts drie dagen Mejufvrouw ANTJE ROELOFS BINNEMA, Weduwe den Heer T. K. DIJKSTRA, in den ouderdom van ruim 83 jaren.

Leeuwarden, den 20 Junij 1848.

STIENS, den 21 Junij 1848. Heden behaagde het den Hemelschen Vader, mijnen dierbaren Echtgenoot den Heer MICHIEL AREND VLASKAMP, Geneesheer alhier, in 52jarigen ouderdom, van mij weg te nemen. Diep bedroefd staar ik met mijne vijf kinderen den geliefden afgestorvene na, met welken ik 27 jaren, in gelukkigen echt verbonden was. Hoe zwaar mij deze slag ook treft, sterkt mij het vertrouwen des geloofs, dat God de liefde blijft, ook dan, wanneer zijne hand zwaar over ons is.

Eenige kennisgeving.

T. O. IDZERDA, Wed. VLASKAMP.

*** Heden namiddag omstreeks 2 ure heeft het den Almagtigen behaagd, na eene langdurige sukkeling, van mijne zijde weg te nemen mijn geliefde Echtgenoot RIENK POST, Stalhouder alhier, in den ouderdom van bijna 49 jaren, na eene echtvereeniging van bijna 24 jaren, mij nalatende een Zoon.

Leeuwarden, den 22 Junij 1848.

JANKE ELZINGA,
Wed. R. H. POST.

BURGERLIJKE STAND.

Bij den Burgerlijken Stand te *Leeuwarden* zijn van den 20 tot en met den 26 Junij 1848 aangegeven: 14 Geboren. 12 Overleden. 1 Huwelijken.

Opgave van den Prijs en de aanvoer van *BOTER* en *KAAS*, aan de Stads-Waag te Leeuwarden, den 23 Junij 1848:

PRIJS.	AANVOER.
BOTER geen prijs, geboden *f* 32,00.	1092/4 275/8 en 154/16.
KAAS *f* 18,50 à *f* 24,00.	13,362 Ned. ponden.

Prijs-Courant der Effecten.

Amsterdam, den 24 *Junij* 1848.

NEDERLAND.				Gebl.
Werk. Schuld	2½ pCt.	41¼	42¾	41¾
Dito dito ..	3 »	47¼	49¼	47¾
Dito dito ...	4 »	63	64¼	63½
Amort.-Synd.	3½ »	62¼	62¾	
Handel-Maats.	4½ »	122¼	122¾	122½
SPANJE.				
Leen. *Ard.* v. 85 £	5 pCt.	8½	9	8 11/16
» » v. 510 £	5 »	8¼	8¾	8 7/16
Ditoonbep. Stuk.	5 »			
»	3 »	23¼	24¼	
ditoBinnenl. à 6/m	3 »	15¾	16¼	15⅞
Ardoin Coupon		5¾	6½	
PORTUGAL.				
Neg. te Londen	3 pCt.			
Dito dito.....	4 »	13¼	13¾	13½

RUSLAND.				Gebl.
Ob. bij *H.* 1798/1816	5 pCt.	92¾	94	
dito dito 1828/1829	5 »	92¼	92¾	92⅜
Dito bij dito..	4 »	69¼	70½	69½
Dito bij *Stiegl.*	4 »	69¼	70	69½
OOSTENRIJK.				
Metaliek.... .	5 pCt.	55¾	58	56
W. B. bij *G. & Co.*	5 »	65¼	65¾	65½
AMERIKA.				
Bank-Actien V. Staten				
Braz. 1824 £ 100	5 pCt.	67¼	67¾	67½
» » £ 200	5 »			
Peru..				
Grenada.....				
Mexico...............		13¾	14¼	14
Venezuela...				

Zoo wel binnen- als buitenlandsche fondsen hebben eenigen teruggang geleden, den een meer den ander minder, men zeide ter beurze dat de koersen van Parijs merkelijk lager kwamen, zonder dat men daarvoor bepaald eenige reden opgaf, ofschoon onderscheiden geruchten dien aangaande in omloop waren.

Zondag 25 Junij.

Integralen 41½. — Coup. Ardoin (nieuwe) 5¾. — Metalliek 2½ pCt., 28⅜. — Tot de genoteerde koersen was heden de affaire hoogst onbeduidend.

UITGELOOTE RUSSISCHE OBLIGATIEN.

LEENING 1798 — 1816 5 pct. Losbaar 1º. Julij 1848.

No.	181 à	200	26141 à	26160	53981 à	54000	75301 à	75320
	1061	1080	28221	28240	54141	54160	78701	78720
	4241	4260	33341	33360	56961	56980	81501	81520
	4901	4920	35661	35680	58921	58940	86121	86140
	10641	10660	38901	38920	59181	59200	89021	89040
	12021	12040	39321	39340	63381	63400	94561	94580
	12301	12320	43121	43140	64201	64220	95921	95940
	14561	14580	43321	43340	66441	66460	97541	97560
	16421	16440	48621	48640	67641	67660	98561	98580
	19521	19540	49021	49040	68141	68160	100721	100740
	22461	22480	50621	50640	70421	70440	102601	102620
	22721	22740	50681	50700	70521	70540		
	23201	23220	53161	53180	73101	73120		

GRIETMAN EN ASSESSOREN VAN HEMELUMER OLDEPHAERT EN NOORDWOLDE, convoceren bij deze de Hervormde Floreenpligtigen van de onderstaande dorpen, om in hunne respective Kerken te compareren, als die van:

Nijega en Elahuizen, op Dingsdag den 4 Julij 1848, des voormiddags ten 10 ure.
Oudega bij *Kolderwolde*, op den zelfden dag, 's middags ten 12 ure.
Molkwerum, op Woensdag den 5 Julij 1848, des voormiddags ten 10 ure.
Warns en *Scharl*, op denzelfden dag, 's middags ten 12 ure.
Hemelum, *Mirns* en *Bakhuizen*, op Donderdag den 6 Julij 1848, des voormiddags ten 11 ure.
Koudum, op Zaturdag den 8 Julij 1848, des voormiddags ten 11 ure.

Ten einde alsdan een ieder in de zijne: 1º. op te nemen en na welbevinding te sluiten de Kerkerekeningen over het jaar 1847; 2º. met of zonder veranderingen vast te stellen de door Kerkvoogden opgemaakten staat van Begrooting hunner Kerkelijke administratie voor de dienst van 1849, en 3º. nieuwe Kerkvoogden te benoemen voor het op den 1 Januarij 1849 aftredend ⅓ gedeelte.

Koudum, den 19 Junij 1848.

Grietman en Assessoren voornoemd,
H. VAN ASBECK.
Ter ordonnantie van dezelven,
J. ALBARDA GERLSMA, *Secret.*

DE GRIETMAN VAN FRANEKERADEEL, maakt bij deze bekend, dat de Weg van *Schalsum* naar *Peins*, tot nadere bekendmaking voor de Passagie met Rijtuigen zal zijn gesloten.

Franeker, den 24 Junij 1848.

De Grietman voornoemd,
HEERMA v. BEIJMA THOE KINGMA.

Hooi-Verkooping te Arum, op crediet.

De Notaris LEDEBOER, te Bolsward, zal, op Woensdag den 28 Junij 18.., des namiddags ten 3 ure, bij *W. H. Meijer*, in het Roodhert te Arum, op crediet, publiek presenteren te verkoopen:

13 b. 59 r. 51 e. 44 p. (37 pond.) best hooglandsch HOOI, van Landen onder Arum; en zulks in perceelen, waarvan aanwijzingen zijn te vragen bij *Ane Jans Anema*, Landbouwer te Arum. Zullende het Hooi franco geleverd worden aan de Vaart.

MR. DE CARPENTIER, Notaris te Koudum, zal, op authorisatie der Arrondissements-Regtbank te Sneek, in het openbaar, onder genot van verhooggeld, presenteren te verkoopen:

Eene zeer uitmuntende ZATHE en LANDEN, met HUIZINGE en SCHUUR, HIEMING, HOOI, WEID- en BOUWLANDEN, staande en gelegen te Warns, en op de kad. stukken der gemeente Koudum bekend in s. F, onder de nos. 360, 635 tot en met 640, 688 tot en met 694, 697, 664, 705, 791, 864, 886, 794, 641, 666 en 659, geheel groot 38 bunder 2 roede 26 el; hebbende een kadastraal inkomen voor de ongebouwde eigendommen van *f* 744,49 en voor de gebouwde van *f* 36; belast ten floreenkohiere van Warns en Scharl met 29 g. 22 str. 12 17/24 p., van Molkwerum met 5 str. 9 penn. en van Bakhuizen met 10 str.; en zulks in 13 perceelen met regt van zamenvoeging. Breeder bij Billetten en Verkoopboekjes omschreven.

Wie gading maakt, kome op Zaturdag den 1 Julij 1848 bij de toewijzing ten huize van de Wed. *van der Veer*, te Koudum, des voormiddags ten 10 ure, en koope op alsdan voor te lezen Conditien, die inmiddels ten Kantore van evengemelden Notaris te vernemen zijn.

Eerstdaags zal, na bekomen regterlijke authorisatie, om dadelijk te kunnen worden aanvaard, in het openbaar worden verkocht:

Eene hechte en netbetimmerde HUIZING, met eene daarnaast staande SCHEEPSTIMMERSCHUUR en SCHEEPSHELLING cum annexis, staande en gelegen aan de publieke Vaart, op het best van de stad IJlst; door *Eeltje Teerdses Holtrop*, in leven Scheepstimmerman, met den dood ontruimd.

De schuldeischers van den onder beneficie van inventaris aanvaarde Nalatenschap van wijlen ROELOF WIEGERS DIJKSTRA, in leven Winkelier te Holwerd, worden hiermede opgeroepen, om op Maandag den 10 Julij 1848, des namiddags ten 5 ure, te compareren ten huize van den Kastelein *Vellema*, te Holwerd, ten einde alsdan op de namens de Erfgenamen te doene rekening en verantwoording het bedrag hunner vorderingen te kunnen ontvangen, voor zoo verre toereikend.

Al diegenen welke iets te vorderen hebben van, of verschuldigd zijn aan den boedel en nalatenschap van wijlen den Heer P. J. RINKES, in leven Pottefabrikant, woonachtig te Workum, worden verzocht binnen veertien dagen na heden, daarvan opgave of betaling te doen aan deszelfs nagelaten Weduwe Mejufvrouw SOPHIA STESKENS, woonachtig te Workum.

Workum, den 24 Junij 1848.

Bij JOHs. C. HOSBACH, Kastmaker bij de Vischmarkt te Leeuwarden, zijn voorhanden: bestgevulde op springveeren bekleedde mahonijhouten CANAPÉ'S van *f* 43, gepolitourde bekleedde STOELEN *f* 4 en vele soorten van gepolitourde MATSTOELEN en MAHONIJHOUTEN MEUBELEN, tot zeer lage prijzen.

Billardpartij te Harlingen.

Met toestemming van het Edel Achtbaar Bestuur der stad Harlingen, gedenkt de Koffijhuishouder W. F. SIMMER, in het Koffijhuis *Rusland*, aldaar, bij gelegenheid der Kermis, op Woensdag den 28 Junij e. k., te laten Verbillarden: *Een stuk GEWERKT ZILVER*, of *de som van* 25 *Guldens*, ter keuze van den winnaar; waartoe de liefhebbers worden uitgenoodigd zich vóór of op dien dag vóór 11 ure franco aan te geven.

Tevens zal gedurende de Kermis, des avonds MUZIJK-, ZANG- en DANSPARTIJ worden gegeven.

VOORLOOPIG BERIGT.

De HARDDRAVERIJ te *KOLLUM* is bepaald op Donderdag den 27 Julij e. k., om *een nader te bepalen PRIJS en PREMIE.*

Er wordt te *Leeuwarden*, tegen behoorlijk loon, gevraagd *eene bekwame* KEUKENMEID, om terstond in dienst te treden; zijnde tusschen de 30 en 40 jaren oud, lidmate van de Gereformeerde Gemeente; van een gezond gestel; goed humeur, en zedelijk eerlijk en getrouw gedrag; daarbij bereid een gedeelte van het overig huiswerk op zich te nemen — voorzien van goede getuigschriften.

Iemand hiertoe genegen zijnde, vervoege zich, of in persoon, of met brieven *franco onder letter N.*, bij A. VAN ZUIJLEN, bij de Put te *Leeuwarden*.

LEES HIER.

Een SMIDSKNECHT, zijn werk geheel of ten deele verstaande, kan dadelijk vast werk bekomen bij den Ondergeteekende, welke aan zijne geeerde Stads en Landgenooten bekend maakt, dat hij zijne SMEDERIJ verplaatst heeft op de Dijkstraat bij de Blaauwpoort. Ook HOEFSMID geworden zijnde, verzoekt hij ieders gunst en recommandatie; belovende eene prompte behandeling. Brieven franco.

Bolsward, den 24 Junij 1848.

M. J. RUNIA.

METSELAARS, hun werk verstaande, kunnen dadelijk werk bekomen op de Tacozijl bij den Aannemer T. SCHAAFSMA.

Twee KLEERMAKERSKNECHTEN kunnen dadelijk werk bekomen bij T. H. STIENSTRA, Mr. Kleermaker te St. Anna-Parochie.

Een VERWERSKNEGHT, zijn werk geheel of ten deele verstaande, kan werk bekomen bij J. K. KEUNING, te Ureterp. Brieven franco.

Een BAKKERSKNECHT, zijn werk ten deele verstaande en dadelijk vast werk verlangende, vervoege zich in persoon bij J. v. D. BOS, aan de Kaai bij het Droevendal, lett. B, no. 105, te Leeuwarden. Brieven franco.

********* De Boekdrukker en Boekverkooper V. MEURSINGE, te Leeuwarden, heeft heden uitgegeven en alom verzonden:

Ziekten van het Menschelijke Oor,

door W. HARVEY en THOMAS BUCHANAN, uit het Engelsch, door G. KRAMER, gr. 8º. *f* 0,50.

Tevens zijn er nog weinige Exemplaren voorhanden van de onlangs uitgegevene

BIJDRAGE

TOT DE GESCHIEDKUNDIGE BESCHRIJVING VAN LEEUWARDEN, van W. EEKHOFF, door JHR. MR. M. DE HAAN HETTEMA, gr. 8º. *f* 0,60.

Men leze de gunstige beoordeelingen van bovengenoemd werkje, geplaatst in de Provinciale Friesche Courant van den 19 Maart 1848, en de Vaderl. Letteroefeningen van Junij 1848, No. VII.

********* VAN DRUTEN EN BLEEKER, te Sneek, geven uit:

DE BELANGEN DES VOLKS, IN BETREKKING TOT HET ONTWERP VAN GRONDWET of eenvoudige Verklaringen der bepalingen in hetzelve vervat en opgave der Voordeelen die het Volk bij dezelve kan hebben, *f* 0,25.

ONTWERP van *gewijzigde* **GRONDWET**, 1848, *f* 0,20.

PRACTISCH HANDBOEK der KINDERZIEKTEN, naar het *Engelsch* van J. M. COLEY, door L. H. VERWEIJ, M. D. 1ste Aflevering *f* 1,20.

Het geneeskundig Publiek ontvangt hierin een' werk, dat door goedkoopte van prijs, en, volgens het oordeel van ervaren Geneeskundigen, door deszelfs *practischen* inhoud zeer is aan te bevelen.

AFSCHAFFING der BRAAK, of onderzoek naar de ware strekking van het BRAKEN, en opgave der middelen om deze schadelijke kunstbewerking te voorkomen, door R. J. VAN DER LEIJ, Lid der Commissie van Landbouw in Vriesland, *f* 0,50.

SUSANNA, naar het Hoogduitsch van A. VON STERNBERG; één Deel in gr. 8º met gelith. titel en vignet, *f* 3,30.

BEELDEN uit het **LEVEN** en de **GESCHIEDENIS**, drietal Novellen van R. HELLER; één Deel in gr. 8º met gelith. titel en vignet, *f* 3.

En debiteren met veel succes:

St. EVREMONT, een Roman naar het *Hoogduitsch* van L. TIECK; 3 Deelen in gr. 8º met 3 diverse vignetten, *f* 8,30.

LEVENS van eenige beroemde STAATSMANNEN uit onzen tijd, naar het *Fransch* van CAPEFIGUE; één Deel in gr. 8º, *f* 2,80.

TER LEEUWARDER COURANT-DRUKKERIJ.